

נעים להכיר, שמי תמר זאבי, אני בת 19 מירושלים, אוהבת לטייל בארץ ובעולם ומתעניינת בקיימות וחינוך. בתאריך 16.11.16, יום הגיוס המיועד שלי, אסרב להתגייס לצה"ל, ואבחר לשאת במחיר שהצבא דורש שאשלם בעבור מצפוני. הבחירה לא להתגייס מהווה לקיחת אחריות על מעשיי ומשמעותם, מתיחת קו מוסרי שאותו איני מוכנה לחצות, והתנגדות אקטיבית לממשלה ומדיניות שמפרה זכויות אדם ומלבה מציאות אלימה ואכזרית.

את תהליך ההתמודדות שלי סביב עניין הגיוס לצבא התחלתי לפני שנים, עם שאלות בנוגע למשמעות השירות בצה"ל, החובה והאחריות שאני נושאת כישראלית, והקושי מול מדיניות צה"ל בשטחים והכיבוש ככלל. חשבת המון על הנושא, דיברתי והתייעצתי לעיתים קרובות עם חברים, מורים ומשפחה והתנדנדתי המון בין הטענות, הסיפורים והציפיות השונות.

האמת היא, שאת השנתיים האחרונות של התיכון בכלל למדתי בבית ספר בינלאומי בהודו (UWCMC), יחד עם בני נוער מרחבי העולם, וזו היתה חוויה מאתגרת, מפתחת, ומדהימה. אין ספק שהמרחק מהארץ היווה חלק משמעותי בתהליך שאילת השאלות שלי סביב המדיניות בארץ, ובעיקר לימד אותי שגיוס לצבא הוא בחירה ולא דווקא מסלול מובן מאליו. האנשים שמסביבי דרשו ממני לחקור בביקורתיות את המציאות בביתי, ובשיעורים נחשפתי לטקסטים שזרעו בי את ההבנה שיש לי אחריות עליה וגם את הכוח לשנותה.

הרי מצד אחד, זוהי חובתי החוקית והחברתית, התפקיד שתמיד הוכונתי וציפיתי שאמלא, וזכות לקחת חלק בשמירה על בטחונם של ביתי והאנשים היקרים לי. אך מצד שני, האם ילדות וחיים בצל פיגועים ומלחמות הם בטחון אמיתי? מה עם בטחונם של בני האדם שמעבר לחומות? האם אני כבת לעם השולט בחייהם אחראית גם לשלומם? היכן עובר הקו שבו מפסיקים לשתף פעולה, ואולי הוא בכלל כבר עבר? השאלות האלו חפרו בתוכי בצורה כואבת וקשה, לפעמים הגבתי אליהן במנגנה, ולעיתים בתחושה שאין לי יכולת השפעה ובתסכול.

כל זה לא היה מספיק כדי לשכנע אותי לסטות מהמסלול המצופה והנורמטיבי, ועדיין הבחירה בשירות צבאי היתה ברירת המחדל שלי. חזרתי לארץ והתחלתי את שנת השירות בחוגי סיירות ע"ש אורי מיימון, ארגון הנוער בו הייתי חברה מאז כיתה ו'. השנים שלי בסיירות, בהן חלשתי על חבלי הארץ, טעמתי את רגביה ונשמתי את נופיה, הן אלו שנטעו בי את התחושה שאני בת הארץ הזו, שייכת לה ואוהבת את אדמתה. ההתאקלמות חזרה בישראל היתה לא פשוטה, והפעם, לחיות במדינה הזו עם עיניים ביקורתיות יותר, עם זווית בינלאומית ומקומית יחדיו, העלו חזרה את שאלת הגיוס בצורה נוכחת ואמיתית מתמיד.

התבהר לי שהגיוס הוא העימות הראשון והאמיתי שלי עם הכיבוש והסכסוך. זהו המקום וזוהי הנקודה, שבה אני בוחרת, האם אני מוכנה לקחת אחריות על הדיכוי והאפליה השוררת על אדמתנו? האם אני הולכת לקחת חלק בתוך המערכת המפחידה שמבדילה בין בני אדם, מעדיפה כאלה על אחרים ומאכילה את מעגל האלימות, השנאה והפחד? כך, ברגע מכונן אחד, הבנתי שלא. אני לא מוכנה לתת יד למצב שבו שני עמים חיים בפחד אחד מהשני, ומשלמים מחיר כבד כל כך כבר עשרות שנים. מתוך אהבה לארץ ולבני האדם שחיים על אדמתה, אני רוצה להאמין, ומאמינה שאפשר אחרת וניתן לשנות.

פחד היא המחלה הכי קשה ששוררת בארץ הזו. היא מדבקת להחריד, עוברת מדור לדור, ובעיקר מולידה תופעות לוואי מכוערות כמו ניכור, שנאה ואלימות. פריט המזון החביב ביותר על הפחד הוא אי ודאות, ובחיים של הפלסטינים בגדה וברצועה, מדינת ישראל וצה"ל כזרוע מבצעת מוודאים ששום דבר בחייהם לא יהיה מובן מאליו, פרטים קטנים כגדולים. לקום בבוקר עם החשש ואיתו ללכת לישון היא לא צורת חיים שאני מוכנה לקחת חלק בשימורה, במיוחד כמשמעותה היא הגדלת והתפחת הבעיה עצמה.

אנו נצא ממעגל הפחד והאלימות הזה רק כשנפתח את הלב והראש שלנו, נתבונן במה שקורה סביבנו, מעבר לחומות הפיזיות והחברתיות וניתן לעצמנו להרגיש את המציאות והכאב של כל האנשים שהארץ הזו היא ביתם. ברגע שכולנו נסכים להבין ולקבל שזו המציאות, אני רוצה להאמין שהדרך האמפטיית, הסובלנית והמתפשרת תהיה הברירה היחידה שלנו.

אני יודעת, זה עניין מורכב, השנאה והאלימות משני הצדדים קיימות ומסוכנות, ואל לנו להיות נאיביים בבחינת המציאות. עם זאת, אל לנו לשכוח את התקווה שיכול להיות פה טוב יותר, שאסור לנו להשלים עם המעשים שנעשים בשמינו מעבר לחומת המיסוך וההפרדה, וזו האחריות שלי ושלך. אין דרך אחת לשנות, למען האמת, יש אין סוף כאלה, וכל אחת תבחר את מה שהיא יכולה לעשות למען עולמנו.

הבחירה לסרב לשרת בצבא ההגנה לישראל, היא אחת מאבני הדרך במסלול שלי להפיכת החיים במולדת זו לחיי שלום, חופש ואחווה.